

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
ПОРЕСКА УПРАВА

PHILIP MORRIS
OPERATIONS A.D. NIŠ

ВОДИЧ ЗА ПРИЈАВУ И ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА ПУТЕМ ПОРТАЛА

www.frilenseri.purs.gov.rs

Фриленсери

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
ПОРЕСКА УПРАВА

PHILIP MORRIS
OPERATIONS A.D. NIŠ

ВОДИЧ ЗА ПРИЈАВУ И ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА ПУТЕМ ПОРТАЛА

www.frilenseri.purs.gov.rs

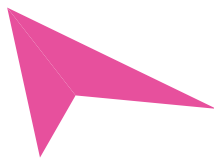
Фриленсери

© 2023 НАЛЕД Сва права задржана.

Овај документ је израдио НАЛЕД у оквиру StarTech пројекта за промоцију иновација и технолошког развоја у Србији, у сарадњи са Владом Републике Србије, Министарством финансија и Пореском управом Републике Србије, а уз финансијску подршку компаније Philip Morris. Сви напори су учињени како би се осигурала поузданост, тачност и ажурност информација изнетих у овој публикацији. НАЛЕД и StarTech не прихватају било какав облик одговорности за евентуалне грешке садржане у документу или насталу штету, финансијску или било коју другу, проистеклу у вези са коришћењем овог документа. Коришћење, копирање и дистрибуција садржаја ове публикације дозвољено је искључиво у непрофитне сврхе и уз одговарајуће назначење имена, односно признавање ауторских права НАЛЕД-а.

www.startech.org.rs.

САДРЖАЈ

Увод	5
Фриленсер	6
Исплатилац и уговори	12
Самоопорезивање	18
Пријава прихода	28
Права из обавезног социјалног осигурања	31
Пријава на социјално осигурање	34
Курсеви и валуте	38

УВОД

Изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана и Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање из децембра 2022. уређено је питање пореског третмана прихода и остваривања права фриленсера по основу рада. По овом законском решењу, од 2023. године, фриленсери у Србији имају могућност да порез на приход плаћају према једној од две опције које ће моћи сами да одаберу.

Водич доноси одговоре на кључна питања попут тога ко се сматра фриленсером, ко може бити исплатилац прихода, која права фриленсери остварују, како се пријављује на осигурање, које опције за самоопорезивање стоје на располагању и др.

Термини који се користе у овом Водичу, а који имају родно значење, изражени у граматичком мушком роду, подразумевају природни женски и мушки пол лица на која се односе.

1. КО ЈЕ "ФРИЛЕНСЕР", ОДНОСНО ФИЗИЧКО ЛИЦЕ КОЈЕ ОСТВАРУЈЕ ПРИХОД ОД УГОВОРЕНЕ НАКНАДЕ ОД АУТОРСКИХ И СРОДНИХ ПРАВА И УГОВОРЕНЕ НАКНАДЕ ЗА ИЗВРШЕНИ РАД?

За потребе овог водича термин фриленсер ћемо користити за три категорије лица:

- **домаће физичко лице** – резидент Републике Србије, који приход остварује радећи у Републици Србији, од исплатиоца прихода из иностранства (правно лице, предузетник или физичко лице) или домаћег физичког лица, односно од другог лица које приликом исплате прихода не обрачунава и не плаћа обавезе по основу пореза и доприноса у Републици Србији;
- **домаће физичко лице** – резидент Републике Србије, који приходе остварује радећи у другој држави, од исплатиоца прихода из иностранства (правно лице, предузетник или физичко лице), односно од другог лица које приликом исплате прихода не обрачунава и не плаћа обавезе по основу пореза и доприноса у Републици Србији;
- **страно физичко лице** – нерезидент, који приход остварује радећи у Републици Србији, од исплатиоца прихода из иностранства (правно лице, предузетник или физичко лице) или домаћег физичког лица, односно од другог лица које приликом исплате прихода не обрачунава и не плаћа обавезе по основу пореза и доприноса у Републици Србији.

Напомињемо да термин „фриленсер“ није законски појам, па га нећете наћи ни у једном важећем пропису.

За потребе сачињавања овог водича термин „фриленсер“ се користи у неформалном значењу, за физичка лица која остварују приходе од лица која приликом исплате прихода не обрачунавају и не плаћају порез и доприносе у Републици Србији.

Фриленсерима (енг. freelancers) тј. „слободњацима“ се у иностранству колоквијално називају физичка лица која нису у радном односу код послодавца, већ за њега обављају послове на основу и у складу са писаним или усменим уговором о ангажовању.

2. КОЈИМ ПРОПИСОМ ЈЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ РЕГУЛИСАН ПОРЕСКИ ТРЕТМАН ПРИХОДА ФРИЛЕНСЕРА?

Народна скупштина Републике Србије је 9. децембра 2022. донела Закон о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС“ бр. 138/22) којим је уређено самоопорезивање фриленсера.

Закон о порезу на доходак грађана не дефинише појам фриленсера, већ прописује обавезу самоопорезивања, опције самоопорезивања и начин испуњавања пореске обавезе.

Дакле, Закон о порезу на доходак грађана садржи одредбе које уређују:

- **обавезу самоопорезивања фриленсера** – члан 100а став 1. тачка 2) подтачка (1) и став 2. Закона о порезу на доходак грађана;
- **нормиране трошкове** у динарском износу на које фриленсер има право – члан 126 ст.1. и 2. Закона о порезу на доходак грађана; и
- **начин (модалитете) самоопорезивања фриленсера** – члан 55. став 2, члан 56. став 2, члан 58. став 2; члан 85. став 5. тачка 2); члан 86. став 2. тачка 2), члан 95. став 7, члан 100а ст. 7. и 8. Закона о порезу на доходак грађана.

Додатно, изменама и допунама Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, у члану 28. прописане су и основице на које се плаћају доприноси за обавезно пензијско и инвалидско и здравствено осигурање.

Закон о порезу
на доходак грађана

Закон о доприносима за
обавезно социјално осигурање

3. ДА ЛИ ЕВИДЕНЦИЈОМ НА ПОРТАЛ www.frilenseri.purs.gov.rs СТИЧЕМ НЕКИ СТАТУС, ОДНОСНО ПРАВА И ОБАВЕЗЕ?

Евиденцијом на портал www.frilenseri.purs.gov.rs (у даљем тексту: портал) не стичете посебан статус, већ могућност да:

1. подносите пореске пријаве по основу остварених прихода који се могу укључити у режим самоопорезивања фриленсера;
2. генеришете уплатницу са попуњеним подацима за уплату обавезе и QR кодом, по основу које измирујете своје обавезе.

Уколико не остварујете приход у једном или више квартала нисте дужни да подносите пореску пријаву, нити да плаћате порез ни доприносе.

4. КО МОЖЕ ДА СЕ РЕГИСТРУЈЕ НА ОВАЈ ПОРТАЛ РАДИ ИСПУЊАВАЊА ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА КОЈЕ ИМА КАО ФРИЛЕНСЕР?

Свако пунолетно физичко лице, резидент и нерезидент, може да се региструје на портал, укључујући:

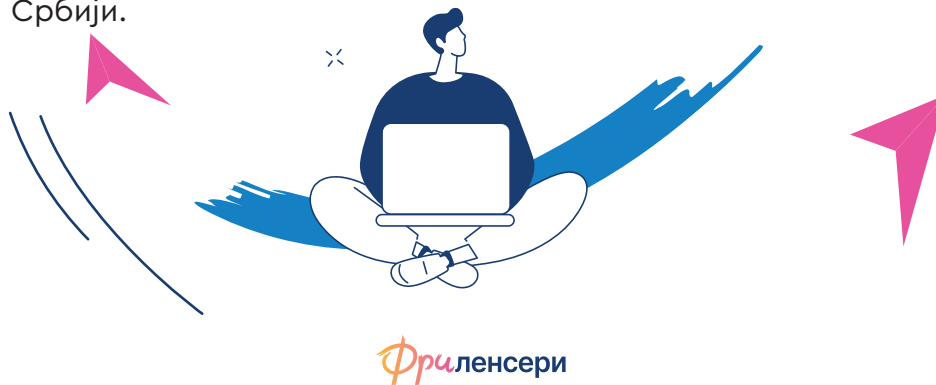
- **незапослена лица**, без обзира на то да ли су на евиденцији Националне службе за запошљавање или не;
- **кориснике старосне пензије;**
- **ученике и студенте;**
- **лица која су у радном односу (запослене)** – за део прихода које остварују ван радног односа;
- **власнике, односно сувласнике правног лица** – за део прихода која остварују као физичка лица;
- **запослене на породичном одсуству и одсуству ради неге детета** – за део прихода које остварују ван радног односа;

- **предузетнике** – за део прихода који им се не укључује у приходе од самосталне делатности у складу са чл. 37в и 40. став 5. Закона о порезу на доходак грађана под условом да је стварни исплатилац ових прихода лице које у Републици Србији нема обавезу плаћања пореза и доприноса по одбитку, као и да је основ за овакве исплате непосредно обављање послова за лице које нема обавезу плаћања пореза и доприноса по одбитку у Републици Србији. Напомињемо да се под стварним исплатиоцем прихода који нема обавезу плаћања пореза и доприноса у Републици Србији не сматра лице које директно или индиректно трошкове исплате надокнађује од лица које има обавезу плаћања пореза и доприноса у Републици Србији.

Напомињемо да је поред Ваше подобности (као физичког лица) за регистрацију на портал www.frilenseri.purs.gov.rs и пријаву прихода, важно проверити да ли сваки конкретан приход који намеравате да пријавите, задовољава услове да буде предмет самоопорезивања према овом режиму. Тако нпр. и поред тога што плаћате порез и доприносе по основу прихода које остварујете као фриленсер, по том основу не можете пријавити приходе остварене преко омладинске или студентске задруге.

5. СТРАНАЦ САМ - ДА ЛИ МОГУ ДА СЕ ПРИЈАВИМ НА ОВАЈ ПОРТАЛ РАДИ ИСПУЊАВАЊА ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА КОЈЕ ИМАМ КАО ФРИЛЕНСЕР?

Нерезиденти, односно странци који приходе остварују у Републици Србији могу да поднесу пријаву за опорезивање прихода преко овог портала. Услов је да имате евиденцијски број странца или порески идентификациони број. Дакле, није Вам потребна радна дозвола како бисте се регистровали као фриленсер и у том режиму самоопорезивања пријавили приходе остварене у Републици Србији од иностраног исплатиоца или домаћег физичког лица, односно другог лица које приликом исплате прихода не обрачунава и не плаћа по одбитку обавезе по основу пореза и доприноса у Републици Србији.

6. МАЛОЛЕТАН САМ - ДА ЛИ МОГУ ДА СЕ ПРИЈАВИМ НА ОВАЈ ПОРТАЛ РАДИ ИСПУЊАВАЊА ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА КОЈЕ ИМАМ КАО ФРИЛЕНСЕР?

Ако сте малолетни, као фриленсера на портал Вас може пријавити Ваш родитељ, односно усвојитељ или старалац, у својству законског заступника. Такође, то лице у Ваше име подноси и пореске пријаве у циљу самоопорезивања.

Такође, у обавези сте да се пријавите на обавезно пензијско и инвалидско осигурање, уколико спрам прихода имате обавезу да плаћате допринос за пензијско и инвалидско осигурање и ако имате навршених 15 година живота.

7. ДА ЛИ МОГУ ДА СЕ ПРИЈАВИМ НА ОВАЈ ПОРТАЛ РАДИ ИСПУЊАВАЊА ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА КОЈЕ ИМАМ КАО ФРИЛЕНСЕР, АКО МИ ЈЕ ОДУЗЕТА ПОСЛОВНА СПОСОБНОСТ?

Лица којима је одузета пословна способност су такође порески обвезници ако остварују приходе, па у том смислу нема сметње да подносе пореске пријаве и да путем портала пријављују своје приходе у циљу самоопорезивања.

Подношење пореске пријаве и пријаву прихода у циљу самоопорезивања у случају лица којима је одузета пословна способност врши:

- **само то лице**, ако је делимично лишено пословне способности (члан 147. Породичног закона), а нема сметње да то чини и његов старатељ;
- **старатељ** постављен од стране органа старатељства, ако је судском одлуком то лице потпуно лишено пословне способности (члан 148. Породичног закона).

Напомињемо да се пословна способност пунолетном лицу може одузети и вратити само судском одлуком у ванпарничном поступку (члан 149. Породичног закона), а да се старатељ лицу коме је одузета пословна способност поставља одлуком органа старатељства, тј. Центра за социјални рад (члан 125. Породичног закона).

8. ДА ЛИ ПРЕДУЗЕТНИК У МИРОВАЊУ МОЖЕ БИТИ ФРИЛЕНСЕР?

Уколико сте предузетник чија је делатност у мировању, не можете остваривати приходе као фриленсер.

9. ДА ЛИ СЕ НА ПРИХОДЕ КОЈЕ ОСТВАРУЈЕМ КАО ФРИЛЕНСЕР ПРИМЕЊУЈЕ ТЕСТ САМОСТАЛНОСТИ?

На приходе које остварите као фриленсер се не примењује тест самосталности.

10. ДА ЛИ КОРИСНИЦИ ПОРОДИЧНЕ ПЕНЗИЈЕ МОГУ ДА ПРИЈАВЉУЈУ ПРИХОДЕ КАО ФРИЛЕНСЕРИ, И ПОД КОЈИМ УСЛОВИМА?

Уколико остварујете приходе као фриленсери и корисници сте породичне пензије у обавези сте да пријављујете приходе које остварујете на овај начин. Уколико је приход остварен по основу фриленс послова већи од 35.025 динара (износ који важи у 2023. години), исплата породичне пензије ће се обуставити.

Обавеза пријављивања прихода које остварујете као фриленсери односи се и на кориснике других врста пензија, с тим што се тим корисницима не врши обустава исплате пензије.

Поред наведеног, указујемо на то да и лица која су већ осигураници у пензијском и инвалидском осигурању по другом основу (нпр. запослени, оснивачи привредних друштава итд.) имају обавезу пријављивања прихода које остварују као фриленсери.

11. УКОЛИКО ОСТВАРУЈЕМ ПРИХОД КАО ФРИЛЕНСЕР, ДА ЛИ ОСТАЈЕМ НА ЕВИДЕНЦИЈИ НАЦИОНАЛНЕ СЛУЖБЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ (НСЗ)?

Законом о запошљавању и осигурању за случај незапослености прописано је да се незапосленим не сматра лице које је засновало радни однос или на други начин остварило право на рад. Ако сте ангажовани као фриленсер и по том основу остварујете приход, не можете бити пријављени на евиденцији незапослених код Националне службе за запошљавање. Потребно је да се пријавите на обавезно социјално осигурање у Централном регистру обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО) као лице које остварује уговорену накнаду и да по том основу платите пореске обавезе као фриленсер. За време осигурања по основу уговорене накнаде не плаћа се допринос за случај незапослености из чега произилази да по престанку овог осигурања не можете остварити право на новчану накнаду за време незапослености.

Када престанете да остварујете приходе као фриленсер, потребно је да се одјавите са обавезног социјалног осигурања. Можете да се пријавите на евиденцију незапослених уз напомену да исто није услов за остваривање права на здравствено осигурање. Напомена: Фриленсер који је остварио право на новчану накнаду по основу незапослености, према прописима о запошљавању треба да буде обавезно здравствено осигуран као лице које остварује право на новчану накнаду по основу незапослености, према прописима о запошљавању.

ИСПЛАТИЛАЦ И УГОВОРИ

12. КО МОЖЕ БИТИ ФРИЛЕНСЕРУ ИСПЛАТИЛАЦ ПРИХОДА КОЈИ ПОДЛЕЖУ ОВОМ РЕЖИМУ САМООПОРЕЗИВАЊА?

У складу са чланом 100а став 1. тачка 2) подтач. (1) и (3) и став 2. Закона о порезу на доходак грађана **путем портала www.frilenseri.purs.gov.rs фриленсер може поднети пријаву пореза за приходе које су му исплатили:**

- **правно лице из иностранства** (привредно друштво; невладина организација; међународна организација; страна држава; орган локалне управе у иностранству, дипломатско или конзуларно представништво стране државе и међународне организације, и сл.);
- **предузетник из иностранства** (физичко лице које има регистровану делатност у иностранству: нпр. програмер; преводилац; адвокат и сл.);
- **физичко лице из иностранства** (страни држављанин, без обзира на то да ли има или не боравак у Републици Србији);
- **домаће физичко лице;**
- **друго лице** које приликом исплате прихода не обрачунава и не плаћа по одбитку обавезе по основу пореза и доприноса у Републици Србији.

Путем портала www.frilenseri.purs.gov.rs фриленсер не подноси пореске пријаве за приходе које је остварио од субјеката који по члану 99. Закона о порезу на доходак грађана имају обавезу обрачуна и плаћања пореза и доприноса по одбитку, а то су:

- **домаће правно лице** (привредно друштво, удружење грађана, орган јавне управе, државни орган и сл.);
- **домаћи предузетник** (физичко лице које има регистровану делатност у Републици Србији, односно предузетник или предузетник паушалац);
- **огранак или представништво страног правног лица регистрован у Републици Србији** (стална пословна јединица), јер тај ентитет по пореским прописима има обавезу обрачуна и подношења пријаве по одбитку.

13. ДА ЛИ ПРИЈАВЉУЈЕМ ПРИХОДЕ ПРЕКО ОВОГ ПОРТАЛА АКО СА ИСПЛАТИОЦЕМ ИМАМ ЗАКЉУЧЕН УГОВОР?

Без обзира на тип уговора по коме остварујете приходе по основу уговорене накнаде одауторских и сродних права и уговорене накнаде за извршени рад, уколико исплатилац није обвезник плаћања пореза по одбитку у Републици Србији, тај приход пријављујете у циљу опорезивања путем портала www.frilenseri.purs.gov.rs.

Путем Портала можете пријавити приходе без обзира да ли је основ за њихово остваривање садржан у уговору који је закључен у писаном облику, усмено, да ли је уговор оверен (солемнизован), и др.

Ово важи како за приходе остварене од домаћег физичког лица, односно другог лица које приликом исплате прихода не обрачунава и не плаћа по одбитку обавезе по основу пореза и доприноса у Републици Србији, тако и за приходе остварене од страног исплатиоца, било да је реч о страном правном или физичком лицу.

Једини изузетак су приходи остварени од домаћег исплатиоца физичког лица, ако се остварују по основу уговора о раду, закљученим у складу са Законом о раду. Ове приходе не можете пријавити путем овог портала јер је реч о приходима које остварујете из радног односа, иако је исплатилац физичко лице.

14. ШТА ПРИЛАЖЕМ КАО ДОКАЗ ДА САМ РАДИО КАО ФРИЛЕНСЕР АКО НЕМАМ ПИСАНИ УГОВОР?

Фриленсер који нема писани уговор о обављању послова, своје радно ангажовање доказује изјавом о прихватању услова коришћења услуга/рада код страног послодавца преко интернета, која се налази на порталу Фриленсери и која је доказ за обавезно здравствено осигурање фриленсера.

Напомена: Писани уговор се не захтева ни код уговора о делу између физичких лица, а доказ о закљученом усменом уговору о делу је изјава о закључењу усменог уговора о делу, односно о обављању послова са физичким лицем.

15. КОЈЕ КОНКРЕТНЕ ПОСЛОВЕ СМЕМ, А КОЈЕ НЕ СМЕМ ДА ОБАВЉАМ И ПРИЈАВИМ ПУТЕМ ПОРТАЛА?

Законом нису ограничене врсте послова (које су дозвољене законом) у односу на које може да се примењује режим самоопорезивања, па нисте у обавези да се у пореској пријави изјашњавате о врсти посла који је био основ за исплату, на основу које је настала пореска обавеза.

Наведене врсте послова обухватају како приходе од ауторских и сродних права, тако и приходе по уговорима о делу или било којој другој врсти радног ангажовања, под условом да исплатилац спада у круг лица која могу фриленсерима вршити исплате (страна правна и физичка лица и домаћа физичка лица, односно друга лица која приликом исплате прихода не обрачунавају и не плаћају по одбитку обавезе по основу пореза и доприноса у Републици Србији), као и да Вас није ангажовао у складу са Законом о раду (уговором о раду или уговором о привременим и повременим пословима закљученим у складу са тим законом).

○ Примери прихода које фриленсер оствари, а по основу којих се сматра фриленсером:

Приход по основу чишћења и одржавања објеката, поправке и одржавање разних врста машина и уређаја (електричар, водоинсталатер...), разне врсте послова (столар, молер...), израде уметничке слике, бисте, скулптуре, вајарског и другог уметничког дела, фотографског дела, архитектонског пројекта, грађевинског пројекта и техничког цртежа, дизајнерског пројекта, аудио-видео записа, а који истовремено не обављају самосталну делатност (нису регистровани као предузетници, односно нису самостални уметници); или физичко лице које пружа услугу извођења вежби другом физичком лицу (нпр. индивидуални инструктори који дају часове/обуку у одређеним спортовима); или физичко лице које пружа услугу превођења или држања часова страног језика другом физичком лицу; или физичко лице се бави израдом домаћих колача и торти за друго физичко лице; или физичко лице се бави израдом разних врста сувенира, хекланих производа, производа домаће радиности за друго физичко лице; или било која активност или радња која се пружа од стране једног физичког лица ка другом физичком лицу, а при томе прималац услуге нема обавезу обрачуна и плаћања пореза и доприноса по одбитку.

16. ДА ЛИ ПРЕКО ПОРТАЛА ПРИЈАВЉУЈЕМ ПРИХОД КОЈИ ЈЕ ИСПЛАЋЕН У ГОТОВОМ НОВЦУ (КЕШУ)?

Путем портала пријављујете приходе исплаћене у новцу, роби, услугама, чињењем или на други начин.

17. ДА ЛИ ПУТЕМ ОВОГ ПОРТАЛА ПРИЈАВЉУЈЕМ ПРИХОДЕ ОСТВАРЕНЕ ОД ИСПЛАТИОЦА ИЗ СВИХ ЗЕМАЉА СВЕТА, ИЛИ СУ НЕКЕ ЗЕМЉЕ ИЗУЗЕТЕ?

Можете пријавити приходе остварене од исплатиоца из свих земаља света. Важно је само да износ остварен у иностраној валути прерачунате у износ у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије, важећем на дан уплате. Алтернативно, сходно Закону о пореском поступку и пореској администрацији, ако Народна банка Србије не располаже средњим курсом те валуте према динару, износ остварен у иностраној валути прерачунавате по тржишном курсу заснованом на објављеним подацима о односу стране валуте и америчког долара, на дан када је трансакција обављена. Дакле, у пореској пријави уносите податке о приходима израженим у динарској противвредности.

18. ДА ЛИ ПОСТОЈИ МАКСИМАЛАН БРОЈ ИСПЛАТИЛАЦА ЧИЈЕ ИСПЛАТЕ ПРИЈАВЉУЈЕМ ПУТЕМ ОВОГ ПОРТАЛА?

Не постоји максималан број исплатилаца чије исплате пријављујете путем портала. Пореска пријава се подноси за све приходе (исплате) које сте као фриленсер остварили у претходном кварталу.

19. АКО РАДИМ КАО СЕЗОНАЦ У ПОЉОПРИВРЕДИ, ДА ЛИ ОБАВЕЗЕ ПЛАЋА ПОСЛОДАВАЦ ПРЕКО ПОРТАЛА СЕЗОНЦИ ИЛИ ЈА САМ ОБРАЧУНАВАМ И ПЛАЋАМ ПРЕКО ПОРТАЛА ФРИЛЕНСЕРИ?

Обавезу обрачуна и плаћања и доприноса има послодавац (правно лице, предузетник или физичко лице), путем портала www.sezonkiradnici.gov.rs, па Ви немате обавезу да пријављујете приходе остварене по том основу.

20. ДА ЛИ МОГУ ДА ПРИЈАВЉУЈЕМ ПРИХОДЕ КАО ФРИЛЕНСЕР АКО САМ ИХ ОСТВАРИО ПУТЕМ ИНТЕРНЕТ ТРГОВИНЕ (ПРИМЕР ДРОПШИПИНГ И ЕТСИ ПЛАТФОРМА)?

У случају да сте унапред договорили да израдите одређено дело/рукотворину (на пример, накит) и продате преко интернета наручиоцу који је домаће физичко лице или страном физичко или правно лице, а које приликом исплате прихода не обрачунава и не плаћа обавезе по основу пореза и доприноса у Републици Србији, можете пријавити овај приход као приход који остварујете као фриленсер. Дакле, потребно је да самостално израђујете одређену робу и унапред договорите њену продају. Уколико се бавите препродајом робе коју нисте ви израдили, није могуће да пријављујете ове приходе као приходе које остварујете као фриленсер, јер је реч о трговини (делатност).

21. У СЛУЧАЈУ ДА МИ ПОСЛОДАВАЦ ПОШАЉЕ НОВАЦ ИЗ ИНОСТРАНСТВА ДА КУПИМ ОПРЕМУ ЗА РАД, ИЛИ МИ ПОШАЉЕ КАРТИЦУ СА РАСПОЛОЖИВИМ СРЕДСТВИМА ЗА ИСТУ НАМЕНУ – ДА ЛИ ОВАЈ НОВАЦ ПРИЈАВЉУЈЕМ КАО ПРИХОД НА ПОРТАЛУ ФРИЛЕНСЕРИ?

Све уплате које добијете по основу свог рада као фриленсер потребно је да пријавите као приход. Систем самоопорезивања фриленсера препознаје нормиране трошкове, за које није потребно доказати постојање. Дакле, не постоје стварни трошкови фриленсера који се признају, већ само нормирани трошкови. Зависно од опције самоопорезивања за коју се определите, нормирани трошкови за које можете умањити своју пореску основицу за период једног квартала износе 96.000 РСД (опција 1) или 57.900 РСД (опција 2). Уз то, у опцији 2 се пореска основица додатно умањује и за 34% бруто прихода. Са овим у вези, потребно је да пријавите приходе било да су исплаћени у новцу, роби, услугама, чињењем или на други начин.

22. ДА ЛИ КРИПТОВАЛУТЕ МОГУ БИТИ ОСНОВ ЗА ПРИЈАВУ ПРИХОДА НА ПОРТАЛУ ФРИЛЕНСЕРИ?

Приходи фриленсера остварни у криптовалути пријављују се као приход фриленсера.

САМОПОРЕЗИВАЊЕ

23. ШТА ЈЕ ТО САМОПОРЕЗИВАЊЕ?

Самоопорезивање је порески режим у коме Пореска управа не доноси решење по основу којег плаћате порез и доприносе, већ Ви сами обрачунавате, пријављујете и плаћате порез на остварене приходе.

24. ЗАКОН ПРЕДВИЂА ДВЕ ОПЦИЈЕ САМОПОРЕЗИВАЊА – КОЈЕ СУ РАЗЛИКЕ ИЗМЕЂУ ОВЕ ДВЕ ОПЦИЈЕ?

Своје обавезе пријављујете и плаћате квартално, уз могућност да у оквиру сваког обрачунског периода, односно квартала, изаберете један од два начина самоопорезивања који су детаљније приказани кроз табелу у наставку.

← ОПЦИЈА 1 →

Нормирани трошкови: 96.000 РСД
у кварталу.

Порез: 20% – Пореску основицу чини бруто приход остварен у кварталу умањен за нормиране трошкове. То значи да уколико у кварталу остварите до 96.000 РСД, нећете имати обавезу плаћања пореза.

← ОПЦИЈА 2 →

Нормирани трошкови: 57.900 РСД
у кварталу, увећани за **34% бруто прихода** оствареног у кварталу.

Порез: 10% – Опорезив приход је једнак бруто приходу умањеном за нормиране трошкове. То значи да уколико у кварталу остварите мање прихода него што је висина опорезивог прихода, нећете имати обавезу плаћања пореза.

Доприноси за пензијско и инвалидско осигурање: 24% –

Основицу за плаћање ПИО доприноса чини бруто приход остварен у кварталу умањен за нормиране трошкове. То значи да уколико у кварталу остварите до 96.000 РСД, нећете имати обавезу плаћања доприноса за пензијско осигурање.

Доприноси за здравствено осигурање: 10,3% – Уколико нисте носилац здравственог осигурања по неком другом основу (нпр. као запослени или према међународном уговору), у обавези сте да платите здравствено осигурање.

Стопа од 10,3% примењује се на троструки износ основице од 15% просечне месечне зараде у РС, што значи да је минимални износ за плаћање 4.789 РСД за квартал. Уколико је ова основица нижа од опорезивог прихода, као основица за плаћање доприноса рачунаће се опорезиви приход.

Доприноси за пензијско и инвалидско осигурање: 24%:

Уколико се определите за ову опцију, ПИО допринос је обавезан. Основица за плаћање доприноса за ПИО је најмање троструки износ најниже месечне основице доприноса. То значи да ћете **на кварталном нивоу морати да платите најмање 25.218 РСД за допринос за ПИО**. Уколико је основица нижа од опорезивог прихода, као основица за плаћање доприноса рачунаће се опорезиви приход.

Доприноси за здравствено осигурање: 10,3%. Уколико нисте носилац здравственог осигурања по неком другом основу (нпр. као запослени или према међународном уговору), у обавези сте да платите здравствено осигурање.

Стопа од 10,3% примењује се на троструки износ основице од 15% просечне месечне зараде у РС, што значи да је минимални износ за плаћање 4.789 РСД за квартал. Уколико је ова основица нижа од опорезивог прихода, као основица за плаћање доприноса рачунаће се опорезиви приход.

**Пример 1: квартални приход
60.000 РСД**

Основица за плаћање пореза и доприноса = $60.000 - 96.000 = 0$ РСД

Порез = 0 РСД

ПИО = 0 РСД

Здравство = 0 РСД уколико сте здравствено осигурани или 4.789 РСД уколико нисте здравствено осигурани.

Укупно: 0 или 4.789 РСД

**Пример 2: квартални приход
100.000 РСД**

Основица за плаћање пореза и доприноса = $100.000 - 96.000 = 4.000$ РСД

Порез = $4.000 \times 20\% = 800$ РСД

ПИО = $4.000 \times 24\% = 960$ РСД

Здравство = 0 РСД уколико сте здравствено осигурани или 4.789 РСД уколико нисте здравствено осигурани.

Укупно: 1.760 или 6.549 РСД

**Пример 1: квартални приход
60.000 РСД**

Основица за плаћање пореза и доприноса = $(60.000 - (57.900 + 60.000 \times 34\%))$ РСД

Порез = 0 РСД

ПИО = 25.218 РСД

Здравство = 0 РСД уколико сте здравствено осигурани или 4.789 РСД уколико нисте здравствено осигурани.

Укупно: 25.218 или 30.007 РСД

**Пример 2: квартални приход
100.000 РСД**

Основица за плаћање пореза и доприноса = $(100.000 - (57.900 + 100.000 \times 34\%)) = 8.100$ РСД

Порез = $8.100 \times 10\% = 810$ РСД

ПИО = 25.218 РСД

Здравство = 0 РСД уколико сте здравствено осигурани или 4.789 РСД уколико нисте здравствено осигурани.

Укупно: 26.028 или 30.817 РСД

**Пример 3: квартални приход
180.000 РСД**

Основица за плаћање пореза и доприноса = $180.000 - 96.000 = 84.000$ РСД

Порез = $84.000 \times 20\% = 16.800$ РСД

ПИО = $84.000 \times 24\% = 20.160$ РСД

Здравство = 0 РСД уколико сте здравствено осигурани или 8.652 РСД уколико нисте здравствено осигурани.

Укупно: 36.960 или 45.612 РСД

**Пример 4: квартални приход
300.000 РСД**

Основица за плаћање пореза и доприноса = $300.000 - 96.000 = 204.000$ РСД

Порез = $204.000 \times 20\% = 40.800$ РСД

ПИО = $204.000 \times 24\% = 48.960$ РСД

Здравство = 0 РСД уколико сте здравствено осигурани или 21.012 РСД уколико нисте здравствено осигурани.

Укупно: 89.760 или 110.772 РСД

**Пример 3: квартални приход
180.000 РСД**

Основица за плаћање пореза и доприноса = $(180.000 - (57.900 + 180.000 \times 34\%)) = 60.900$ РСД

Порез = $60.900 \times 10\% = 6.090$ РСД

ПИО = 25.218 РСД

Здравство = 0 РСД уколико сте здравствено осигурани или 6.273 РСД уколико нисте здравствено осигурани.

Укупно: 31.308 или 37.581 РСД

**Пример 4: квартални приход
300.000 РСД**

Основица за плаћање пореза и доприноса = $(300.000 - (57.900 + 300.000 \times 34\%)) = 140.100$ РСД

Порез = $140.100 \times 10\% = 14.010$ РСД

ПИО = $140.100 \times 24\% = 33.624$ РСД

Здравство = 0 РСД уколико сте здравствено осигурани или 14.430 РСД уколико нисте здравствено осигурани.

Укупно: 47.634 или 62.064 РСД

25. КОЛИКО ЧЕСТО МОГУ ДА МЕЊАМ ОПЦИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА?

У сваком кварталу имате право да се определите за опцију опорезивања који Вам више одговара спрам висине остварених прихода и права из социјалног осигурања која желите да остварите.

26. КОЛИКО ЈЕ ПОРЕСКО ОПТЕРЕЋЕЊЕ ПРИХОДА ПО ОСНОВУ ОВЕ ДВЕ ОПЦИЈЕ?

Квартални приход	60.000 РСД	100.000 РСД	160.000 РСД	180.000 РСД	300.000 РСД	500.000 РСД
Опција 1	8%	6,6%	21,7%	25,3%	36,9%	43,9%
Опција 2	50%	30,8%	21,8%	20,9%	20,7%	24,1%

* Прорачуни су рађени на претпоставци да нисте здравствено осигурани, што значи да ниво пореског оптерећења може бити и нижи.

27. ШТА СУ НОРМИРАНИ ТРОШКОВИ?

Нормирани трошкови су прописани износ који се одузима од укупних (брото) прихода како би се дошло до основице за опорезивање.

Зависно од опције самоопорезивања за који се определите, нормирани трошкови за које можете умањити своју пореску основицу за период једног квартала износе 96.000 РСД (опција 1) или 57.900 РСД (опција 2). Уз то, у опцији 2 се пореска основица додатно умањује и за 34% бруто прихода.

Формуле су следеће:

Опција 1:

Опорезиви приход = укупан приход – нормирани трошкови
4.000 РСД = 100.000 РСД – 96.000 РСД

Опција 2:

Опорезиви приход = укупан приход – (57.900 РСД + укупан приход * 34%)
8.100 РСД = 100.000 РСД – (57.900 РСД + 100.000 * 34%)

28. ШТА ЈЕ ТО ПОРЕСКИ КРЕДИТ И КАКО СЕ ОБРАЧУНАВА?

Уколико сте на остварени приход у иностранству већ платили порез у држави извора прихода (држави из које је приход исплаћен, односно у којој је тај приход остварен), остварујете право на порески кредит, односно умањење висине пореске обавезе за висину пореза плаћеног у иностранству, а највише до износа пореза који бисте платили у Србији.

Плаћени порески кредит се признаје резиденту Републике Србије без обзира на то да ли са државом у којој је платио порез Србија има закључен уговор о избегавању двоструког опорезивања. На следећем линку се налази списак земаља са којима Србија има потписан уговор о избегавању двоструког опорезивања:

<https://mfin.gov.rs/propisi/ugovori-o-izbegavanju-dvostrukog-oporezivanja>.

Порески кредит се признаје само за плаћање пореза, док се доприноси за пензијско и инвалидско и здравствено осигурање плаћају на прописану основицу.

Порески кредит се рачуна на остварене приходе из иностранства, на које је плаћен порез у иностранству. Постоје две категорије прихода за које се порески кредит посебно обрачунава – приходи резидента остварени на територији Републике Србије, од домаћег или иностраног исплатиоца и приходи резидента остварени на територији друге државе. Право на порески кредит признаје се по основу пореза плаћеног на приходе који су остварени на територији држава са којима имамо закључен уговор о избегавању двоструког опорезивања, као и на приходе који су остварени на територији држава са којима немамо закључен уговор о избегавању двоструког опорезивања. У наставку је пример обрачуна пореског кредита:

Уколико сте остварили **200.000 динара из иностранства (на који је плаћен порез) и 500.000 динара у Републици Србији**, износ пореског кредита се утврђује посебно за приходе који су остварени у Републици Србији од иностраних исплатилаца и приходе који су остварени у иностранству. Резидент одговарајућом потврдом надлежног органа друге државе документује износ прихода на које је у иностранству плаћен порез, као и износ пореза који је плаћен на ове приходе.

(Опција 1): Од 200.000 динара (сви приходи из иностранства, без обзира на број уплата, висину пореских стопа) одузимају се нормирани трошкови у висини од 96.000 динара. Добија се основица за плаћање пореза од 104.000 динара, на коју се примењује пореска стопа од 20%. Тиме долазимо до максималног износа пореског кредита од 20.800 динара. Дакле, рачуна се колико бисте платили порез да сте приходе остварили у Републици Србији. Уколико сте платили више пореза у иностранству, као порески кредит признаће Вам се максимално 20.800 динара.

Даље, сабирају се укупни приходи из иностранства и из Србије (700.000 динара) и одузимају се нормирани трошкови у висини од 96.000 динара. Тако долазимо до пореске основице од 604.000 динара на коју се примењује стопа од 20%, што значи да је пореска обавеза 120.800 динара. Од тако обрачунаог пореза одузима се износ пореског кредита (20.800 динара) и добија износ пореза који треба да платите по основу свих прихода остварених у датом кварталу, а то је 100.000 динара.

Сходно наведеном, уколико сте остварили 50.000 динара из иностранства, будући да су нормирани трошкови виши (96.000 динара) од остварених прихода, немате права на порески кредит, иако сте платили порез у иностранству.

29. КАКО ДОКАЗУЈЕМ ДА САМ ПЛАТИО ПОРЕЗ У ИНОСТРАНСТВУ?

Потребна Вам је потврда о плаћеном порезу у иностранству, оверена од стране надлежног пореског органа државе у којој сте платили порез. Потврда треба да буде преведена и оверена од стране судског тумача за српски језик, након чега треба да је приложите уз пореску пријаву коју прослеђујете преко портала www.friленseri.purs.gov.rs.

30. КОЈЕ ОБАВЕЗЕ ИМАМ ПО ОСНОВУ ОСТВАРЕНИХ ПРИХОДА?

Које ћете обавезе имати по основу обавезног социјалног осигурања, зависи од три фактора:

1. да ли сте резидент или нерезидент;
2. да ли вам је место рада у Србији или у иностранству;
3. да ли сте осигурани по другом основу.

С тим у вези, у наставку је дат табеларни преглед права и обавеза које остварујете, зависно од одговора на претходна три питања.

✕ Врста примаоца/исплатиоца ✕ + ↗	ОБРАЧУН		
	ПОРЕЗ	ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО	ЗДРАВСТВЕНО
Резидент са местом рада у Србији, који није здравствено осигуран по другом основу, за примања од домаћих исплатиоца	Да	Да	Да
Резидент са местом рада у Србији, који је здравствено осигуран по другом основу, за примања од домаћих исплатиоца	Да	Да	Не
Резидент са местом рада у Србији, који није здравствено осигуран по другом основу, за примања из иностранства	Да	Да	Да
Резидент са местом рада у Србији, који је здравствено осигуран по другом основу, за примања из иностранства	Да	Да	Не
Резидент са местом рада у иностранству, који није здравствено осигуран по другом основу ¹	Да	Не	Да
Резидент са местом рада у иностранству, који је здравствено осигуран по другом основу	Да	Не	Не
Нерезидент са местом рада у Србији, који није здравствено осигуран по другом основу, за примања од домаћих исплатиоца	Да	Да	Да
Нерезидент са местом рада у Србији, који је здравствено осигуран по другом основу, за примања од домаћих исплатиоца	Да	Да	Не

¹ Обавеза плаћања здравственог осигурања зависи од тога да ли Србија са том земљом има закључен споразум о социјалном осигурању. Ако нема споразума са том државом, онда плаћате доприносе за здравствено осигурање. Уколико постоји споразум који обухвата и здравствено осигурање (будући да има споразума који обухватају само пензијско и инвалидско осигурање) онда се подноси доказ да сте здравствено осигурани у тој земљи како не бисте плаћали допринос за здравствено осигурање у Србији.

² Допринос за пензијско и инвалидско осигурање се не плаћа уколико је место рада ван територије Републике Србије и не остварујете право по основу пензијског стажа.

31. АКО У КВАРТАЛУ НЕМАМ ПРИХОДЕ, А ЖЕЛИМ ДА УПЛАТИМ ДОПРИНОСЕ ДА НЕ БИХ ИМАО ПРЕКИД ОСИГУРАЊА, ДА ЛИ ЈЕ ТО МОГУЋЕ?

Основ за опорезивање је приход, те уколико нисте остварили приход у кварталу немате основ за уплату доприноса.

× ПРИЈАВА ПРИХОДА

32. КАКО ПРИЈАВЉУЈЕМ ПРИХОДЕ КОЈЕ ОСТВАРИМ КАО ФРИЛЕНСЕР?

Постоје два начина за пријаву прихода:

1. Електронским путем

- Преко портала www.frilenseri.purs.gov.rs или
- Подношењем пореске пријаве ПП ОПО – К, путем портала еПорези.

Уколико пријављујете приходе путем портала www.frilenseri.purs.gov.rs у електронском облику, потребно је да поседујете налог са највишим нивоом поверења на еИД систему или квалификовани дигитални сертификат.

2. У папирном облику

- непосредно (лично), надлежној филијали Пореске управе или
- путем поште надлежној филијали Пореске управе.

33. ДА ЛИ ПОРЕСКУ ПРИЈАВУ МОГУ ДА ПОДНЕСЕМ У ПАПИРНОМ ОБЛИКУ?

Пореску пријаву ПП ОПО-К можете поднети у папирном облику надлежној филијали Пореске управе према месту пребивалишта/боравишта физичког лица и према месту остваривања прихода. Приликом предаје добија се информација о броју пореске пријаве и БОП – броју одобрења за плаћање који је потребно да упишете у налогу за уплату. Додатно, пореску пријаву можете предати у папирном облику и путем поште, а број пријаве и БОП-број одобрења за плаћање који се уписује у налогу за уплату добијате од Пореске управе.

34. КОЈУ ПОРЕСКУ ПРИЈАВУ ПОПУЊАВАМ?

Пореску пријаву подносите Пореској управи на Обрасцу ПП ОПО – К (Пореска пријава о обрачунатом порезу самоопорезивањем и припадајућим доприносима на приходе остварене квартално, од стране физичког лица као пореског обвезника).

35. КОЛИКО ЧЕСТО ТРЕБА ДА ПРИЈАВЉУЈЕМ ПРИХОДЕ?

Збир остварених прихода по наведеном основу који сте остварили у кварталу (нпр. јануар-март, април-јун, јул-септембар или октобар-децембар) пријављујете у року од 30 дана од дана истека квартала (изузетно од тога, нпр. за период април-јун 2023. године пореска пријава се подноси у року од 1. до 31. јула 2023. године, имајући у виду да је 30. јул 2023. године нерадан дан). У току године пореске пријаве подносе се у опредељена четири рока.

36. КОЈИ СУ РОКОВИ ЗА ПРИЈАВУ ПРИХОДА?

Рок за подношење пореске пријаве је 30 дана од завршетка квартала. То значи да се за први квартал пореска пријава подноси до 30. априла, за други квартал до 30. јула, за трећи квартал до 30. октобра и за четврти квартал до 30. јануара. У случају да последњи дан рока пада у нерадни дан или дан празника који се празнује нерадно, рок за подношење се помера на први наредни радни дан.

37. КАКО СЕ ОБРАЧУНАВАЈУ ПОРЕЗИ И ДОПРИНОСИ?

На порталу www.frilenseri.purs.gov.rs доступан је калкулатор за обрачун пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање на основу остварених прихода које пријавите путем овог портала.

38. ДА ЛИ ПОРЕСКА УПРАВА ДОНОСИ РЕШЕЊЕ ПО КОЈЕМ ПЛАЋАМ СВОЈЕ ОБАВЕЗЕ?

У складу са системом самоопорезивања, Пореска управа не доноси решење о порезима и доприносима већ их сами обрачунавате и плаћате подношењем пријаве ПП ОПО-К.

39. КАКО ПЛАЋАМ ПОРЕЗЕ И ДОПРИНОСЕ?

Након подношења пореске пријаве преко портала www.frilenseri.purs.gov.rs, генерисаће се уплатница са попуњеним подацима за уплату обавезе и QR кодом, по основу које измирујете своје обавезе.

40. КОЈИ СУ РОКОВИ ЗА ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА И ДОПРИНОСА?

Обрачунати порез и доприносе потребно је платити најкасније до истека рока за подношење пријаве за одређени квартал. Рок за подношење пореске пријаве за први квартал је 30. април, за други квартал 30. јул, за трећи квартал 30. октобар и за четврти квартал 30. јануар.

41. ШТА СЕ ДЕШАВА УКОЛИКО НИСАМ НА ВРЕМЕ ПРИЈАВИО ПРИХОДЕ?

Уколико нисте пријавили остварене приходе у прописаном року, потребно је да поднесете пријаву, сходно одредбама члана 182б Закона о пореском поступку и пореској администрацији (наведено је могуће само у случају да није отпочео поступак контроле физичког лица), обрачунате камату од наредног дана од дана доспелости обавезе до дана плаћања и измирите пореску обавезу.

Напомињемо да је по члану 180. став 1. тачка б) Закона о пореском поступку и пореској администрацији и неблаговремено подношење пореске пријаве прекршај за који је предвиђена новчана казна од 5.000–150.000 РСД.

42. ДА ЛИ СЕ ПОРЕЗИ И ДОПРИНОСИ ОБРАЧУНАВАЈУ НА СВАКУ ИСПЛАТУ ПОНАОСОБ?

Порези и доприноси се не обрачунавају на сваку исплату, већ се подноси пореска пријава која обједињује све приходе остварене у кварталу, и на ту укупну суму се обрачунавају порези и доприноси.

43. ДА ЛИ ЈЕ ПОТРЕБНО ДА СЕ ОДЈАВИМ СА ПОРТАЛА АКО ВИШЕ НЕ ОСТВАРУЈЕМ ПРИХОДЕ КАО ФРИЛЕНСЕР?

Уколико више не остварујете приходе као фриленсер не морате се одјављивати са портала, јер обавезе настају тек подношењем пореске пријаве.

ПРАВА ИЗ ОБАВЕЗНОГ СОЦИЈАЛНОГ ОСИГУРАЊА

44. ДА ЛИ МОГУ ДА ОСИГУРАМ ЧЛАНОВЕ СВОЈЕ ПОРОДИЦЕ НА ОСНОВУ ПРИХОДА КОЈЕ ПРИЈАВЉУЈЕМ ПУТЕМ ОВОГ ПОРТАЛА?

Уколико чланови Ваше породице нису обавезно здравствено осигурани по другом основу, могу бити осигурани преко Вас, по основу уплаћених доприноса, као чланови породице.

45. ДА ЛИ МОГУ ДА ОСТВАРИМ ПРАВО НА НАКНАДУ ЗАРАДЕ ТОКОМ БОЛОВАЊА?

Будући да је реч о раду ван радног односа, не можете да остварујете право на накнаду зараде за време привремене спречености за рад (боловање) од Републичког фонда за здравствено осигурање. Ипак, исплатилац Вам може признати ово право уколико то уговором предвидите јер је Ваше радно ангажовање у том случају чист облигациони однос, заснован уговором, а у том случају важи слобода уговарања.

46. ДА ЛИ ИМАМ ПРАВО НА ТРУДНИЧКО БОЛОВАЊЕ И ПОРОДИЉСКО ОДСУСТВО?

Будући да је реч о раду ван радног односа, не можете да остварите право на плаћено трудничко боловање и породилшко одсуство. Ипак, исплатилац Вам може признати ово право уколико то уговором предвидите јер је Ваше радно ангажовање у том случају чист облигациони однос, заснован уговором, а у том случају важи слобода уговарања.

47. ДА ЛИ ИМАМ ПРАВО НА ПЛАЋЕНИ ГОДИШЊИ ОДМОР?

Право на годишњи одмор је право из рада и по основу рада које се остварује у складу са Законом о раду и ратификованом Конвенцијом 132 Међународне организације рада о плаћеном годишњем одмору. Будући да фриленсери раде по основу уговора којима се успоставља облигациони однос, а не радно-правни однос, нема места примени радноправних института, односно, фриленсери немају право на годишњи одмор.

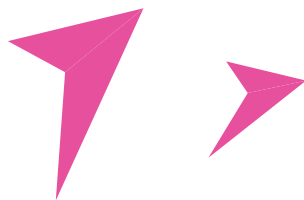
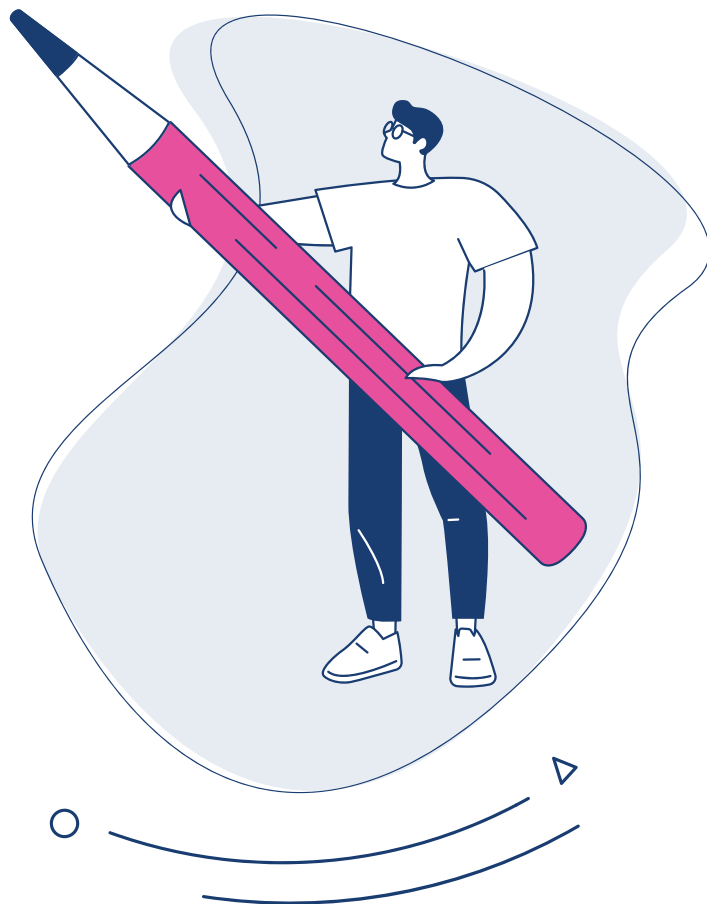
48. ДА ЛИ ИМАМ ПРАВО НА НОВЧАНУ НАКНАДУ У СЛУЧАЈУ НЕЗАПОСЛЕНОСТИ?

Имајући у виду да као фриленсер нисте били у радном односу у складу са Законом о раду, као и да нисте плаћали доприносе за случај незапослености, немате право на то да од Националне службе за запошљавање тражите да Вам се исплаћује накнада по основу осигурања за случај незапослености.

49. ДА ЛИ МИ ПРИЈАВОМ ПРИХОДА ПРЕКО ОВОГ ПОРТАЛА ТЕЧЕ ПЕНЗИЈСКИ СТАЖ?

Плаћањем доприноса за пензијско и инвалидско осигурање стичете пензијски стаж, односно права из обавезног пензијског и инвалидског осигурања.

Ако сте запослени или се по било ком другом основу већ врше уплате обавезног пензијског и инвалидског осигурања на Ваше име, уплате које додатно вршите као фриленсер повећавају Ваш лични коефицијент за обрачун пензије, па самим тим и висину старосне, односно инвалидске пензије коју ћете остварити када се за то стекну законски услови, а то је испуњење прописаног пензијског стажа, односно услова за старосну или инвалидску пензију.

50. ДА ЛИ СЕ НА ПРИХОДЕ КОЈЕ ОСТВАРИМ КАО ФРИЛЕНСЕР ПРИМЕЊУЈЕ МАКСИМАЛНА ОСНОВИЦА ЗА ПЛАЋАЊЕ ДОПРИНОСА?

На приходе које остварите као фриленсеру једном кварталу, не примењује се аутоматски највиша основница за плаћање доприноса за обавезно социјално осигурање. То значи да уколико је у једном кварталу остварени приход виши од највише основнице за плаћање доприноса, мораћете да платите доприносе на опорезиви приход. Тек по истеку године имате право да поднесете захтев за повраћај више уплаћених доприноса, али током године морате редовно да плаћате те обавезе. Захтев за повраћај више плаћеног доприноса за пензијско и инвалидско осигурање се подноси надлежној филијали Пореске управе према месту пребивалишта физичког лица.

51. ШТА ЈЕ ПРИОРИТЕТНИ ОСНОВ ОСИГУРАЊА?

За фриленсера приоритетни основ обавезног здравственог осигурања је нпр. запослење, остваривање права на новчану накнаду по основу незапослености према прописима о запошљавању, пензија (домаћа или инострана), статус оснивача, односно члана привредног друштва који у њима раде без заснивања радног односа, предузетништво, статус јавног бележника и јавног извршитеља, бављење пољопривредом и др.

То конкретно значи да фриленсер који је истовремено и запослени, треба да буде обавезно здравствено осигуран као запослени. Уколико је фриленсер и предузетник треба да буде обавезно здравствено осигуран као предузетник.

По закону, приоритетни основ обавезног здравственог осигурања је основ који искључује друге основе осигурања, а настаје у ситуацији када осигураник испуњава услове за стицање својства осигураника по више основа обавезног здравственог осигурања из члана 11. Закона о здравственом осигурању.

52. ДА ЛИ КАО ФРИЛЕНСЕР МОГУ ДА ДОБИЈЕМ ПОТВРДУ О ЗАПОСЛЕЊУ?

У својству фриленсера не можете добити потврду о запослењу, јер није у питању радни однос. Исправа коју можете да добијете је уверење о плаћеним порезима и доприносима.

ПРИЈАВА НА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ

53. ГДЕ СЕ И КАКО ПРИЈАВЉУЈЕМ НА ОБАВЕЗНО СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ?

Пријаву на социјално осигурање, која подразумева пријаву на пензијско и инвалидско и здравствено осигурање, вршите преко Централног регистра обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО).

На располагању вам стоје две опције за ту пријаву:

- Електронска пријава преко портала ЦРОСО <https://portal.croso.gov.rs/criscr/faces/Login.jspx> или
- Пријава у организацији обавезног социјалног осигурања (Фонда за пензијско и инвалидско осигурање или Фонда за здравствено осигурање)

Дакле, самим чином регистрације на Порталу и пријавом прихода у циљу самоопорезивања, нисте се аутоматски пријавили и на социјално осигурање, већ је потребно да се пријавите на осигурање на један од наведена два начина.

54. ШТА МИ ЈЕ ПОТРЕБНО ДА БИХ СЕ ПРИЈАВИО НА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ ЕЛЕКТРОНСКИМ ПУТЕМ?

За приступ и рад на порталу Централног регистра обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО) неопходно да имате активни кориснички налог и њему одговарајући квалификовани електронски сертификат.

Издавање квалификованих електронских сертификата није у надлежности ЦРОСО, већ у надлежности једног од пет регистрованих сертификационих тела у Републици Србији (Пошта Србије, Привредна комора Србије, Министарство унутрашњих послова, Халком и еСмарт). То значи да се квалификовани електронски сертификати не могу набавити преко ЦРОСО, већ директно у неком од регистрованих сертификационих тела. Квалификовани електронски сертификати издају се на лични захтев.

У зависности од понуде провајдера и природе Вашег пословања, можете користити квалификовани електронски сертификат – квалификовани електронски потпис на паметној картици, УСБ кључу или у *клауд-у*, а исти је потребно инсталирати на рачунару на коме планирате да користите сертификат.

Више детаља можете пронаћи наћи на порталу www.frilenseri.purs.gov.rs у секцији Корисна документа.

55. КАКО СЕ ПРИЈАВЉУЈЕМ НА ОСИГУРАЊЕ?

Детаљно упутство за пријаву на осигурање можете наћи на порталу www.frilenseri.purs.gov.rs у секцији Корисна документа.

56. КАДА СЕ ПРИЈАВЉУЈЕМ НА СОЦИЈАЛНО ОСИГУРАЊЕ?

Пријава на осигурање се подноси пре подношења пореске пријаве, односно онда кад почнете да радите. Дакле, самим чином регистрације на порталу Фриленсери и пријавом прихода у циљу самоопорезивања, нисте се аутоматски пријавили и на социјално осигурање, већ је потребно да се засебно пријавите на осигурање.

На пример, ако сте почели да радите 8. јануара, ви се тад пријављујете на осигурање преко портала Централног регистра обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО). Кад истекне први квартал, у априлу ви подносите пореску пријаву и плаћате порез и доприносе за тај квартал.

Уколико сте поднели пореску пријаву, а нисте се пријавили на социјално осигурање, то можете урадити ретроактивно, али искључиво у филијалама Фонда за здравствено осигурање или ПИО фонда, а не и електронски преко портала ЦРОСО.

57. ОД КОГ ТРЕНУТКА МИ ТЕЧЕ ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ?

За обављање уговорених послова датум почетка осигурања је: датум закључења уговора или датум наведен у уговору као датум почетка обављања уговорених послова, ако се уговорени послови не обављају у току трајања осигурања по другом основу.

Ако се уговорени послови обављају у току трајања осигурања по другом основу, први наредни дан по престанку осигурања по основу радног односа, обављања самосталне делатности, пољопривредне делатности.

У случају да фриленсер има закључен писани уговор и претходни стаж обавезног здравственог осигурања (најмање три месеца непрекидно или шест месеци са прекидима у последњих 18 месеци пре почетка коришћења права из обавезног здравственог осигурања за који је плаћен допринос) исправа о осигурању се оверава на шест месеци од подношења пријаве на обавезно здравствено осигурање.

Ако фриленсер нема претходни стаж обавезног здравственог осигурања исправа о осигурању се оверава на три месеца само за случај пружања хитне медицинске помоћи, до стицања претходног стажа обавезног здравственог осигурања.

Уколико се не уплати доспели допринос, исправа о осигурању неће бити оверена. Са неоввереном исправом о осигурању осигураник има право само на: хитну медицинску помоћ, циљане превентивне прегледе – скрининге према одговарајућим националним програмима, обавезну имунизацију према прописима којима се уређује здравствена заштита становништва од заразних болести и палијативно збрињавање.

Ако у међувремену имате додатне уговоре и уплате, здравствено осигурање ће Вам се аутоматски продужавати све док вршите уплату обавеза по основу доприноса.

58. ШТА АКО САМ ПРОПУСТИО ДА СЕ ПРИЈАВИМ НА ОСИГУРАЊЕ У РОКУ ОД ТРИ ДАНА?

Уколико се не пријавите на осигурање у периоду од три дана од почетка рада, потребно је да лично у филијалама Фонда за здравствено осигурање и Фонда за пензијско и инвалидско осигурање поднесете пријаву. Ако након пријаве на осигурање наставите да редовно приходујете као фриленсер, није потребно да се више пријављујете на осигурање.

59. ДО КАД ВАЖИ ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ?

Обавезно здравствено осигурање осигураника фриленсера важи до дана престанка обављања уговорених послова, односно претходни дан у односу на датум стицања другог приоритетног основа здравственог осигурања.

60. ОД КОГ ТРЕНУТКА МИ ТЕЧЕ ПЕНЗИЈСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРАЊЕ И ДО КАД ВАЖИ?

Пензијско и инвалидско осигурање се рачуна од тренутка стицања својства осигураника фриленсера (односно пријаве на осигурање) и зависи од висине уплаћених доприноса за пензијско и инвалидско осигурање.

61. УКОЛИКО ИМАМ ВИШЕ ИСПЛАТА И/ИЛИ УГОВОРА У ТОКУ КВАРТАЛА, ДА ЛИ ПРИЈАВЉУЈЕМ СВАКИ УГОВОР?

Уколико у току квартала имате више остварених прихода, у Централни регистар подносите пријаву само по основу првог уговора који закључите, и по основу њега стичете право на осигурање. Ово важи без обзира на то да ли је домаћи или страни исплатилац.

62. ДА ЛИ ЈЕ ПРИЈАВА НА ОСИГУРАЊЕ ОБАВЕЗНА?

Пријава на осигурање је обавезна уколико нисте претходно осигурани по приоритетном осигурању (по основу запослења или обављања самосталне делатности нпр. предузетник).

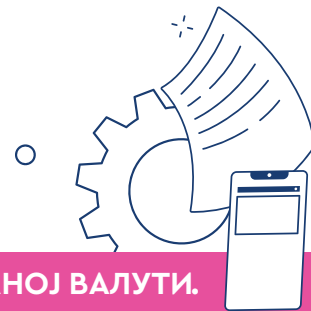
63. КАКО СЕ ОБРАЧУНАВАЈУ ДОПРИНОСИ?

По истеку квартала, у року од 30 дана од истека квартала подноси се пореска пријава у коју се уносе подаци о оствареним приходима на основу којих се врши обрачун пореза и доприноса.

64. ДА ЛИ И КАДА ИМАМ ОБАВЕЗУ ДА СЕ ОДЈАВИМ СА ОБАВЕЗНОГ СОЦИЈАЛНОГ ОСИГУРАЊА?

У обавези сте да се одјавите са обавезног социјалног осигурања у року од три дана од дана истека уговора или престанка рада.

КУРСЕВИ И ВАЛУТЕ

65. ОСТВАРИО САМ ПРИХОДЕ ОД ИНОСТРАНИХ ИСПЛАТИЛАЦА, У СТРАНОЈ ВАЛУТИ. КАКО ИХ ПРИЈАВЉУЈЕМ И ОБРАЧУНАВАМ?

Приходе остварене од страних исплатилаца пријављујете у динарској противвредности према средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате прихода.

Уколико уплата није евидентирана на дан уплате прихода, прерачун курса ће се вршити на дан када је уплата евидентирана на Вашем рачуну у пословној банци.

66. ШТА КАДА У ЈЕДНОМ КВАРТАЛУ ИМАМ ИСПЛАТЕ У РАЗЛИЧИТИМ ВАЛУТАМА?

Сваку исплату прерачунавате у динарску противвредност по средњем курсу Народне банке Србије важећем на дан уплате. Потом све те износе сабирате и уносите збирни износ у пореску пријаву ПП ОПО – К.

67. У КОЈИМ СВЕ ВАЛУТАМА МОГУ ДА ПРИМАМ УПЛАТЕ И ПРИЈАВЉУЈЕМ ПУТЕМ ОВОГ ПОРТАЛА?

Не постоји ограничење у погледу валута у којима примате исплате. Важно је само да износ остварен у страниј валути прерачунате у динарску противвредност по средњем курсу Народне банке Србије важећем на дан уплате. Дакле, у пореској пријави уносите податке о приходима оствареним у њиховој динарској противвредности.

68. КАДА ПРЕРАЧУНАВАМ ИСПЛАТЕ ИЗ СТРАНЕ ВАЛУТЕ У ДИНАРЕ, ДА ЛИ ГЛЕДАМ КУРС НА ДАН УПЛАТЕ ПРИХОДА ИЛИ ДАТУМ ПРИЈАВЕ ПРИХОДА?

Прерачунавате у динарску противвредност по средњем курсу Народне банке Србије важећем на дан уплате прихода на Ваш рачун. Уколико уплата није евидентирана на дан уплате прихода, прерачун курса ће се вршити на дан када је уплата евидентирана на Вашем рачуну у пословној банци.

ДЕЦЕМБАР 2023.

frilenseri.purs.gov.rs